

halv Snees Aar tilbage vare givne angaaende Sammenfætningen af Sogneforstanderskaber og Amtsråd, fordi man i det Hele meente, at det erkjendtes, at disse Regler vare af den Besskaffenhed, at man vel kunde hjælpe sig med dem en længere Tid endnu; og der er intet Medlem, end ikke det Medlem, der var Dødsfører i 1866—67, som er besøiet til at sige, hvilke Betragtninger det var, som øvede den største Indflydelse ved de Afstemninger, som fandt Sted her i Salen, og som ganske vist gif ud paa at optage de daværende Bestemmelser i Loven af 1867. Og nu, siger jeg, vilde det dog virkelig see besynderligt ud, om man, strax efter at man saaledes havde samlet alle de communale Bestemmelser, ogsaa de heromhandlede, i een Lov, da vilde, saa at sige før denne Lov har kunnet komme til at virke i sin Heelhed efter sit Indhold, gjøre Forandringer deri ved en ny Lov, naar det dog ikke fra nogen Side er blevet paastaet, at der har vist sig nogen almindelig og stærk Trang til Forandring. Der er flere Medlemmer, som have vidnet om, at der i de Kredse, hvori de færdes, ikke har ytret sig nogen Fordring om eller Trang til at faae en saadan Forandring, imedens andre Medlemmer derimod i deres Kredse ville have erfaret det Modsatte. Jeg benægter ikke Rigtigheden af nogen af disse Paastande; jeg anseer det endogsaa for i høi Grad sandlykligt, at Forholdene kunne i saa Henseende stille sig noget forskjelligt i de forskjellige Dele af Landet. Naturligviis kommer det til at udøve en væsentlig Indflydelse, om Sogneraadene og Amtsraadene have været saaledes, at de have kunnet vinde Befolkningens Tillid; hvor dette er Tilfældet, der er man ikke falden paa at forlange at faae de nugældende Valgbestemmelser forandrede, hvortimod det, hvor der har været mere eller mindre Misforholdelse med Sogneraadene eller Amtsraadene tilstede, er naturligt, at man har kunnet falde paa at undersøge, om ikke Grunden til, at man har følt sig mindre fornøjet med Tilstandene, maatte være at søge i Lovens Bestemmelser om Sammensætningen af Sogneraadene og Amtsraadene. Men, som sagt, saa Meget troer jeg, man maa sige, at der fremgaaer af

de Forhandlinger, der her have fundet Sted, og de Vidnesbyrd, der her ere fremkomne, at der ikke kan siges at være nogen almindelig og stærk Trang til at foretage Forandringer paa dette Omraade. Naar man nu derhos betænker, hvorledes det Forslag, der foreligger, — saaledes som jeg tillod mig at henvisse til — vil gribe dybt ind i Forhold, der vedrøre de almindelige Interesser rundt omkring i Landet, forekommer det mig, at man maa indrømme, at man bør være dobbelt varsom med at skride til at foretage saadanne Forandringer, medmindre der maa erkjendes at være en ganske særlig Opfordring dertil i Besskaffenheden af de Valgbestemmelser, man vil forandre. Det vil vistnok ikke kunne nægtes, at det Lovforslag, som det ærede Medlem har indbragt, vil vække udenfor Salen rundt omkring i Landet en meget stærkere Bevægelse, end det har vaakt her i Salen. Det er blevet udtalt fra en enkelt Side, at man ikke ret saa, hvad Hensigten var med at indbringe dette Lovforslag. Jeg kan naturligviis ikke udtale mig i den Henseende; jeg har ikke den Ære at staae i et saa fortroligt Forhold til den ærede Forslagsstiller, at jeg kan udtale Noget om hans Hensigt, ei heller vil jeg tillade mig at udtale nogen Gissning i saa Henseende. Jeg vil derimod sige, at jeg troer ikke, det kan have været hans Hensigt at reise den store Bevægelse, som dette Lovforslag vil kunne fremkalde rundt omkring i Landet, naar Lovforslaget og dets Slæbne paa Rigsdagen bliver benyttet rigtig med Æver og Midkjærlighed fra dem, i hvis Interesse det maatte være at gjøre saa Meget som muligt ud af denne Sag. Der er ved dette Lovforslag, eller vel endmere ved de Ytringer, som her ere fremførte, blevet kastet en Spire ud til en Strid, som jeg anseer for at være i høi Grad fordærvelig, en Spire til Strid mellem Gaardmandsklassen paa den ene Side og Huusmændene og Indfidderne paa den anden Side. Jeg troer, det er Sandhed, at der hidtil paa Landet i alt Væsentligt har været Enighed og Sammenhold mellem de forskjellige Samfundsklasser, og den Mand, som virkelig havde havt til Hensigt at røkke ved denne indbyrdes Enighed mellem de forskjellige Sam-